

Veikėjų vardai ir bevardystė Algirdo Landsbergio novelistikoje

L a i m u t ė A D O M A V I Č I E N Ė
Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

Pagrindiniai žodžiai: *egzilis, Algirdas Landsbergis, novelistika, veikėjų vardynas, bevardžiai veikėjai, naratyvas, tekstų pradžios.*

Įvadas

Vardas – viena iš išorinių veikėjo charakterio kūrimo priemonių. Jei konkrečiam charakteriui skiriamas vardas, juo ne tik individualizuojama, bet taip pat nustatomi tam tikri apribojimai: lyties, socialinės, turtinės padėties, geografinės kilmės ir pan. Kiekviena charakterio identiteto nuoroda talpina savyje informaciją. Pavyzdžiui, jei charakteris įvardytas asmeniniu įvardžiu „jis“, tuo apribojama lytis ir kai kurios kitos galimybės, būdingos vyriškosios lyties atstovui. Nuo rašytojo priklauso, kokia pozicija skiriama konkrečiam charakteriui naratyve (B a l 1997, 123).

Šio straipsnio objektas – Algirdo Landsbergio (1924–2004) novelistika personažų vardų / nevardų vartosenos aspektu. Straipsnyje remiamasi 1947–1979 m. sukurtomis nevienodos stilstikos Landsbergio novelėmis¹, kurių yra septyniolika: „Antroji kalnų grandinė“ (1947), „Paskutinioji diena“ (1948), „Nakties dugnu“ (1949)², „Karveliai virš stogų“ (1951), „Žmogus koridoriaus gale“ (1951) (L a n d s b e r g i s 2006), „Sniegas ir duona“ (L a n d s b e r g i s 1951)³, „Pabučiavimas“ (L a n d s b e r g i s 1954), „Ilgoji naktis“, „Graikijos Vėjas“ (1953), „Žodžiai, gražieji žodžiai“ (L a n d s b e r g i s 1956), „Dainos gimimas“, „Duetas moters balsui ir smuikui Venecijoje“, „Dangūs tuštėja, dangūs pildosi“, „Tyrone Power ir Martin Fierro plačiam ekrane“, „Sinjora su katėm“, „Trys psichiatrai pienių lauke“ ir „Rašytojas M. lankosi N. mieste“ (L a n d s b e r g i s 1979). Visos novelės sukurtos kūrėjui Landsbergiui gyvenant egzilyje, todėl daugiausia aprėpiančios išeivių lietuvių gyvenimą Vokietijos DP stovyklose, JAV ar keliones po Europą. Išimtį sudaro trys tekstai, kuriuose dominuoja Lietuvos okupacijos, partizanavimo („Ilgoji naktis“), tremties į Sibirą („Sniegas ir duona“), saugumo

¹ Neįtraukti A. Landsbergio fonde, Maironio lietuvių literatūros muziejuje, saugomi nepublikuoti novelių juodraščiai.

² Vėlesnis novelės variantas „Veidas aštriais žandikauliais“ publikuotas: L a n d s b e r g i s 1956 – Algirdas Landsbergis, *Ilgoji naktis*, Londonas: NIDA PRESS, 90–101.

³ Vėlesnis novelės variantas „Eisena“ publikuotas: L a n d s b e r g i s 1956 – Algirdas Landsbergis, *Ilgoji naktis*, Londonas: NIDA PRESS, 102–125.

struktūrų darbo („Dainos gimimas“) realijos. Pastebėta, kad kai kuriems Landsbergio tekstams būdingas erdvėlaikio, veikėjų neapibrėžtumas. Asmeninė išei-
vių rašytojo patirtis turėjo įtakos pasirinktai teksto strategijai ir raiškai. Straipsnio
tikslas – išanalizuoti ir sisteminti Landsbergio novelių veikėjų vardus; išsiaiškinti,
kuo informatyvios tekstų pradžios, prasidedančios veikėjo vardu, ir kokios įtakos
teksto strategijai turi netapati veikėjų su vardais / bevardžių personažų vartoseną.
Ši tema ligi šiol nebuvo tyrinėta, nepaisant kitų aspektinių Landsbergio kūrybos
tyrinėjimų. Remiamasi analitiniu, aprašomuoju ir daliniu naratologiniu metodais.

Personažų vardynas

Landsbergio novelių didžiąją veikėjų vardyno dalį sudaro lietuviški vardai. Pa-
lyginti su moterų vardais, diskurse vyrauja vyriški tikriniai vardai. Pagrindinis per-
sonažas – įvairaus amžiaus tarpsnio vyras, kiek rečiau – moteris. Veikėjų gausu,
bet ne visi išplėtoti iki charakterių, kai kurie epizodiniai ar embleminiai.

Prozininko Landsbergio vartojami lotynų (Emilė, Valentas, Antanas, Marija,
Leonas), germanų (Adelė, Alfredas), hebrajų (Juozas, Ona), graikų (Petras) ir ki-
tokios kilmės personažų tikriniai vardai. Taip pat – lietuviški trumpiniai: Liudas,
Katrė, Skaistė, Aleksys. Prozininkas novelių tekstuose pavartoja ne vieną lietu-
višką vardą, susijusį su garbinga Lietuvos praeitimi, istoriniais kunigaikščių, kuni-
gaikštienių ir kunigaikštyčių laikais: Kęstutis, Vytautas, Aldona, Birutė (kai kuriuo-
se tekstuose ironijos tikslu). Pirmoje rašytojo Landsbergio fantastinio pobūdžio no-
velėje „Antroji kalnų grandinė“ veikia pagrindinis personažas profesorius Petras
Kvietkus. Petras – populiariausias veikėjo vardas Landsbergio novelių tekstuose.
Petras kildinamas iš graikų vardo, reiškiančio „akmuo“, „uola“. Šiuo prasmingu
vardu pavadintiems veikėjams būdingi dvasiniai išbandymai, kuriuos jiems reikia
įveikti. Be to, Petras – vienas dažniausių graikiškos kilmės krikštavardžių (*LVKŽ*
2003, 261). Be populiariausio vardo Petro, prozininko vartojami kiti lietuviški
veikėjų vardai ar jų mažybinės formos: Adelė, Kęstutis, Aldona, Emilija, Liudas,
Danguolė, Juozas, Antanas, Onutė, Katriutė, Marytė, Skaistė, Aleksiušas, Alfre-
das, Valentukas, Levonukas. Retais atvejais rašytojo nurodoma veikėjo vardas
ir pavardė: Rima Dauvydaitė („Ilgoji naktis“), minėtas Petras Kvietkus („Antro-
ji kalnų grandinė“), Kęstutis Juodaitis („Nakties dugnu“), Petras Budėnas, Gino
Consoli („Karveliai virš stogų“), Alda Baboonsmith („Žmogus koridoriaus gale“),
Aurelija Vaidilaitė („Sinjora su katėmis“), Juozas Linkus („Sniegas ir duona“), Dan-
guolė Sauka („Dangūs tuštėja, dangūs pildosi“). Šios lietuviškos pavardės trumpi-
nimu rašytojo perteikiamas lietuvių, gyvenančių JAV, kintantis tapatumas.

Kai kada personažų vardai prozininko kuriami nevengiant dviprasmiškumo.
Neigiamą konotaciją turinčios pavardės, pavyzdžiui, milijardieriaus Mr. Baboon-
smitho pavardė reiškia „babuiną“ Smitas („Žmogus koridoriaus gale“). Žaismingą
prasmę įgyja pavardė Silėnas („Duetas moters balsui ir smuikui Venecijoje“), ar-
tima anglų kalbos žodžiui „silly“ („kvailas“) ir lietuvių kalbos žodžiui, pridėjus
priekyje „Asilėnas“ (V i š o m i r s k y t ė 2000, 218). Silėno vardo semantika pa-
remiama atitinkama veikėjo istorija.

Be lietuviškų veikėjų vardų, dalį Landsbergio novelių vardyno sudaro užsienietiški vardai, nes tekstuose veikia įvairių rasių ir tautybių personažai: amerikiečiai, vokiečiai, siciliečiai, turkai, puertorikiečiai ir kt. Tekstuose „Ilgoji naktis“ ir „Sniegas ir duona“, perteikiančiose sovietinės okupacijos laikotarpį, rusų ir ukrainiečių tautybės personažai atstovaujami slaviškais vardais / pavardėmis: Vasilijus, Fedia, Vera, Irina, Kirilov. Jungtinės Amerikos Valstijos – daugiatautė ir daugiakultūrė šalis, kuri reprezentuojama angliškais, itališkais, ispaniškais, australiškais ir kitokios kilmės veikėjų vardais ir / ar pavardėmis: Lucy, Terry, Jimmy, Freddie, Džordžas, Tony, Gino Consoli, Confesor Rodriguez ir pan. Landsbergio vartojama daug populiariosios kultūros vardų: aktorių (Tyrone Power), dainininkų (Cat Stevensas), literatūros kūrinių pavadinimų („Martin Fierro“), TV personažų (Popeye, Big Bird, Mr. Kangaroo, Mr. Greenjeans, Man from Glad), produktų pavadinimai („Coca Cola“). Šiuo popkultūros klodu, taip pat angliška leksika kuriama amerikietiška aplinka, jos veikiama lietuviška kultūra svetur.

Rašytojo Landsbergio DP stovyklų kalbinei aplinkai, palankiai žargonui, perteikti pasitelkta pravardžių: „kybartinis“, „pinokis“ („Graikijos Vėjas“), „paliokai“ („Dainos gimimas“). Kūriniuose veikia nemažai personažų, turinčių slapyvardžius, pavyzdžiui, kriptonus (pavardžių, vardų inicialus): „rašytojas M.“ („Rašytojas M. lankosi N. mieste“, „psichiatras A. M.“, „Jūra D.“ („Trys psichiatrai pienių lauke“), „ponas V.“, „A.“, „Z.“ („Antroji kalnų grandinė“). Jei novelių pavadinimai traktuotini kaip vardai, tai juose nėra veikėjų su tikriniais vardais, išskyrus kriptonus.

Tekstuose išskiriami tikroviškų ir fantastinių personažų vardai, pavyzdžiui, „leitenantas Klingenstoch“, „Dievas“, „Niekas“ ir kt.

Gausu Landsbergio tekstuose intertekstų ir atitinkamai – kultūrinių, mitinių, istorinių vardų: Čiurlionis, Vergilijus, Ariadnė, Tesėjas, Liuciferius, François Villon, Pierre de Ronsard, Stalinas ir t. t.

Dalis Landsbergio personažų, priešingai, ne individualizuojami tikriniais vardais, bet vienodinami įvardžiais, pagal etninę priklausomybę, pagal lytį, šeimos / giminystės ryšį (moteris, vyras, tėvas, motina, duktė, sūnus, dėdė, teta, pusseserė), pagal socialinį tapatumą (moksleivė, poetas, dailininkas, rašytojas, kritikas, kunigas, artistas, profesorius), pagal fizines / vidines veikėjo savybes (juodaplaukis, šviesiaplaukis), neutraliomis abstrakcijomis (žmogus).

Netapati veikėjų vardų / nevardų vartoseną

Pasakojamuosiuose tekstuose, naratyvuose, veikėjų vardų / nevardų vartoseną svarbi keletu aspektų. Prancūzų naratologo Gérard'o Genette'o yra skiriamos dviejų tipų – A ir B – naratyvų pradžios. Iki XX a. kūrinių pradžios pasižymėjo tuo, kad adresatui būtų nežinomas veikėjo charakteris. A tipo naratyvo pradžiai būdinga ilgi aplinkos, gamtovaizdžio, išorinės veikėjo charakteristikos ar pan. aprašymai, kol pagaliau pristatomas veikėjo vardas ir / ar pavardė. B tipo naratyvo pradžioje moderniosios literatūros kūrėjai, be ilgų įžangų, pristato žinomą charakterį, kartais įvardija vardu, asmeniniu įvardžiu ar familiariai, taip siekdami suin-

triguoti skaitytoją personažo praeitimi. Genette'o nuomone (Genette 1988), vardu prasidedančios romanų pradžios būdingos XX a. modernistiniams romanams⁴, pavyzdžiui, garsus Jameso Joyce'o romanus „Ulisas“ pradedamas sakiniu: „Stambus, didingas **Bakas Maligenas** [išryškinta L. A.] išniro iš viršutinės laiptų aikštelės <...>“ (Joyce 2003, 15). Novelėms apskritai labiau būdinga elipsės ir pradžios su elipsiniu pateikimu (įvardžiu ar žymimuoju artikeliu) (Genette 1988, 71). Naratologo nuomone, evoliucija vyko nuo formalaus išorinio pristatymo klasikiniuose romanuose pereinant prie Marcelio Prousto elipsės („Ilgą laiką **aš** [išryškinta L. A.] eidavau gulti anksti.“, Prustas 1979, 5) ar Hermano Melville'io priežastinio familiarumo („Aš vardu **Izmaelis** [išryškinta L. A.]“, Melvillis 1987, 24) (Genette 1988, 68–71). Akivaizdu, kad Landsbergio novelių pradžios yra B tipo, nes daugumoje naratyvų pradžių, be didelių įžangų, pristatomas veikėjas: asmenvardžiu, asmeniniu įvardžiu ar nuoroda pagal lytį, pavyzdžiui, novelė „Ilgoji naktis“ pradedama: „**Vasilijus** [išryškinta L. A.] lūkuria vo ant medinių laiptelių <...>“ (Landsbergis 1956, 5), tekstas „Graikijos Vėjas“: „Nuo anksta us ryto **mes** [išryškinta L. A.] kiuksojom susigūžę ant šaligatvio <...>“ (Landsbergis 1956, 126).

Kai kurių Landsbergio novelių charakteringas bruožas – bevardžiai personažai ir bevardė aplinka. Ankstyvuojų periodu prozininko sukurtoje novelėje „Pabučiavimas“ vietoj įprastinių (nė vieno tikrinio vardo) veikėjų vardų vartojami įvardžiai ar bendriniai vardai, nusakantys lytį („moteris“), giminystės („duktė“) santykį ar profesiją, socialinę padėtį („skyriaus vedėjas“). Landsbergio suaktualinamas amžinas vyro („jis“) ir moters („ji“), motinos bei dukros ryšys. Depersonalizacijos principu autoriaus siekiama situaciją abstraktinti, vieno socialinio dalyvio patirtimi tipizuoti gyvenimą, trinant bet kokius individualybės bruožus.

Landsbergio, Antano Škėmos, Liūnės Sutemos ir apskritai egzilio kūrėjų diskurse ryšku vietos kaita, dažnai novelės tekstas pradedamas nuo erdvinio pokyčio. Landsbergio naratyvuose veikėjų su vardais / bevardžių personažų vartoseną dažnai pakinta, kai veikėjas, dažnai lietuvis išseivis, persikelia ar jau kurį laiką gyvena nepažįstamoje šalyje. *Kita / svetima*⁵ erdvė Landsbergio tekstų veikėjui dažniausiai yra egzilis ar nepažįstama šalis („Muzika, įžengiant į neregėtus miestus“ veikėjai daug keliauja po Europos miestus). Tekste „Graikijos Vėjas“ siekiama suvisuotinti egzilio jauseną, išgryninti egzistencinę situaciją, kai atsiduriama *kitoje / svetimoje* šalyje. Emigracijoje individas patiria, kad ne visos tapatinimo galimybės išlieka. Svetimoje nepažįstamoje aplinkoje gyvesni prarastos šalies vietovardžiai (Kybartai) ir istoriniai bei mitiniai vardai (Graikija, Naksos sala, Ariadna, Tesėjas ir kt.). Emigravus netenkama tapatumo, *sava* aplinka tampa atmintyje atgiję helenistinės kultūros vardai (vartojami tikriniai vardai). „Graikijos Vėjas“ naratyvui būdingas

⁴ Nors Genette'as daugiausia kalba apie romanus, šiame straipsnyje taikoma ir novelių pradžioms.

⁵ Terminas *kitas* vartojamas platesne reikšme, kai „svetimas“ įtraukiamas į „kito“ lauką, taip išvengiant neigiamos konotacijos. Tačiau terminas *svetimas* vartojamas, kai Landsbergio tekste, pavyzdžiui, „Dangūs tuštėja, dangūs pildosi“, tai pabrėžiama (Cidzikaitė 2007, 32–36).

kintamas vidinis fokusavimas (G e n e t t e 1981, 189). Kolektyvinis „mes“ suskaidomas į trijų veikėjų naratyvus (trys teksto skyriai). Kiekvienas skyrius – skirtingas fokusuotas charakteris (ūkininkas, juodaplaukis nenuorama, studentas). Tekste šie bevardžiai personažai identifikuojami pagal tam tikras individualias žymes: vardą, išvaizdos ypatumus, temperamentą, profesiją ar kt.

Landsbergio „Dangūs tuštėja, dangūs pildosi“ naratyvas paremtas tokia aplinka, kurioje personažai sudaro binarinę opoziciją *savas vs svetimas*. *Sava*, saugi, dažniausiai namų aplinka konkretizuojama vardais, o *svetima* – anoniminė (priklauso nuo personažo, kuris stebi, amžius). Distancija tarp naujų kaimynų, nepažįstamų siciliečių, tai yra *kito* nustūmimas „už dialogo“ (C i d z i k a i t è 2007, 54–55), Landsbergio pabrėžiamas įvardžiais „jis“ / „ji“ / „jie“ / „jos“ ir trečiojo asmens veiksmožodžių vartoseną: „nauji kaimynai“, „italai“, „naujieji gyventojai“, „pora“ „jos“, „barzdotas vyras“, „ji“, „berniukas“, „jų sūnus“, „jiedu“ ir t. t. *Savas vs svetimos* aplinkos riboženklis naratyve – didžioji gatvė (bevardė). Paradoksalu, kad per dvidešimt metų pagrindinė veikėja Adelė nekaip išmoksta anglų kalbą ir jai nežinoma miesto, kuriame gyvena, aplinka. Priešingai, dukra Danguolė, kuri reprezentuoja jaunesnę kartą, pažįsta savo miestą ir žino jo vietas (vaizdiniuose išskyla Niujorko realijos – Manhattan, Staten Island keltas, Hawaiian Tea Room). Adelė, gyvendama Amerikoje, saugo lietuviybę ir tautiškumą, izoliuodamasi nuo išorinio pasaulio. Toks neadaptavimasis, gyvenimas lietuviybės saloje tragikomiškas, nes kelia asmenybės krizę ir trikdo normaliems socialiniams ryšiams formuotis.

Išvados

Landsbergio novelių pradžios modernistinės, nes daugumoje naratyvų pradžių, siekiant adresato intrigos, iš karto pristatomas veikėjas. Petras – populiariausias veikėjo vardas Landsbergio novelėse. Nuo rašytojo siekiamos teksto strategijos priklauso, kokie veikėjų vardai (tikriniai ar bendriniai) vartojami, koks jų santykis. Tikriniais personažų vardais siekiama išskirti atitinkamą veikėją iš kitų, bendriniais, atvirkščiai, siekiama vienodinti personažus, pabrėžiant konkrečios socialinės grupės statusą ar tipą („Pabučiavimas“). Tikriniais vardais aktualinama hellenistinės kultūros vertybių svarba emigracijoje („Graikijos Vėjas“). *Sava* (tikriniai veikėjų vardai, vietovardžiai) *vs svetima* (bevardė) aplinkai konstruoti rašytojas pasitelkia atitinkamus vardus, netapatų jų santykį („Dangūs tuštėja, dangūs pildosi“).

Šaltiniai

- L a n d s b e r g i s 1951 – Algirdas Landsbergis, „Sniegas ir duona“, *Gabija*, 1, 22–26
 L a n d s b e r g i s 1954 – Algirdas Landsbergis, „Pabučiavimas“, *Gabija*, 5, 13–16.
 L a n d s b e r g i s 1956 – Algirdas Landsbergis, *Ilgoji naktis*, Londonas: NIDA PRESS.
 L a n d s b e r g i s 1979 – Algirdas Landsbergis, *Muzika, įžengiant į neregėtus miestus*, Southfield: Ateities Literatūros Fondas.
 L a n d s b e r g i s 2006 – *Modernioji lietuvių egzilio proza. A. Landsbergis, J. Mekas, A. Mekas, L. Lėtas* (sudarė Dalia Kuizininė), Vilnius: Versus aureus, 24–88.
 J o y c e 2003 – James Joyce, *Ulisas*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1 knyga.

M e l v i l i s 1987 – Hermanas Melvilis, *Mobi Dikas, arba banginis*, Vilnius: Vaga.

P r u s t a s 1979 – Marselis Prustas, *Prarasto laiko beieškant. Svano pusėje*, Vilnius: Vaga.

Literatūra

B a l 1997 – Mieke Bal, *Narratology: Introduction to the Theory of Narrative*, Canada: University of Toronto Press.

C i d z i k a i t ė 2007 – Dalia Cidzikaitė, *Kitas lietuvių prozoje*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas.

G e n e t t e 1981 – Gérard Genette, *Narrative Discourse. An Essay in Method*, New York: Cornell University Press.

G e n e t t e 1988 – Gérard Genette, *Narrative Discourse Revisited*, Translated by Jane E. Lewin, New York: Cornell University Press.

L V K Ž 2003 – Kazimieras Kuzavinis, Bronys Savukynas, *Lietuvių vardų kilmės žodynas*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

V i š o m i r s k y t ė 2000 – Vijolė Višomirskytė, „Muzika Algirdo Landsbergio novelėse“, *Darbai ir dienos*, 22, 213–219.

Laimutė Adomavičienė

Veikėjų vardai ir bevardystė Algirdo Landsbergio novelistikoje

S a n t r a u k a

Pagrindiniai žodžiai: *egzilis, Algirdas Landsbergis, novelistika, veikėjų vardynas, bevardžiai veikėjai, naratyvas, tekstų pradžios.*

Šio straipsnio objektas – Algirdo Landsbergio (1924–2004) novelistika personažų su vardais / bevardžių veikėjų vartosenos aspektu. Straipsnyje remiamasi skirtingo laikotarpio ir nevienodos stilistikos Landsbergio novelėmis. Straipsnio tikslas – išanalizuoti, sisteminti Landsbergio novelių veikėjų vardus; išsiaiškinti, kuo informatyvios tekstų pradžios ir kokios įtakos teksto strategijai turi netapati veikėjų su vardais / bevardžių personažų vartoseną. Ši tema ligi šiol nebuvo tyrinėta, nepaisant kitų aspektinių Landsbergio kūrybos tyrinėjimų. Remiamasi analitiniu, aprašomuoju, daliniu naratologiniu metodais. Landsbergio novelių didžiąją veikėjų vardyno dalį sudaro lietuviški vardai. Petras – populiariausias veikėjo vardas jo novelių tekstuose. Dalis prozininko personažų ne individualizuojami tikriniais vardais, bet vienodinami įvardžiais, pagal etninę priklausomybę, pagal lytį, šeimos, giminystės ryšį, pagal socialinį tapatumą, pagal fizines, vidines veikėjo savybes. Daugumoje Landsbergio novelių pradžių, be didelių įžangų, pristatomas veikėjas: asmenvardžiu, asmeniniu įvardžiu ar nuoroda pagal lytį (tai būdinga modernistinių naratyvų pradžioms). Nuo Landsbergio siekiamos teksto strategijos priklauso, kokie veikėjų vardai – tikriniai ar bendriniai – vartojami, koks jų tarpusavio santykis. Tikriniais vardais siekiama išskirti atitinkamą personažą iš kitų, bendriniais, atvirksčiais, siekiama vienodinti personažus, pabrėžiant konkrečios socialinės grupės statusą ar tipą („Pabučiavimas“). Tikrinių vardų

vertosena aktualinamos kultūros vertybės emigracijoje („Graikijos Vėjas“). Sava (tikriniai veikėjų vardai, vietovardžiai) vs svetima (bevardė) aplinkai konstruoti rašytojas pasitelkia atitinkamus vardus, skirtingą jų santykį („Dangūs tuštėja, dangūs pildosi“).

Laimutė Adomavičienė

Characters' Names and Anonymity in Algirdas Landsbergis' Short Stories

S u m m a r y

Keywords: *exile, Algirdas Landsbergis, short stories, characters' names, unnamed characters, narrative, texts, introductory parts.*

The objective of this article is Algirdas Landsbergis' (1924–2004) short stories in the perspective of characters with names / unnamed characters. The article is based on A. Landsbergis' short stories, which were written at different time periods and vary in stylistics. The purpose of the article is to analyze and systematize the names of the writer's short story characters; to find out what information is provided by the introductory parts of his texts and what impact the different usage of characters with and without names has upon the text strategy. The analytical, descriptive, and partial narrative methods have been applied to analyze the short stories. In A. Landsbergis' short stories most characters have Lithuanian names. For example, Petras (Peter) is the name the writer used most often in the text of his short stories. Some of his characters do not stand out due to their proper names. Instead, they are averaged by applying pronouns, ethnicity markers, gender markers, marital status markers, family connection markers, and social identity markers as well as characters' physical and inner characteristics. In the majority of A. Landsbergis' short stories the character is being presented without extensive introduction: by using a personal name, a personal pronoun, or a gender marker (which is typical of the introductions of modernist narrative). The characters' names, both common and proper, and their correlation depend of the text strategy the author strives to achieve. The proper names are meant to distinguish a certain character from other characters, the common ones, on the contrary, are used to average out the characters by emphasizing the particular social group status or type (Pabučiavimas [A Kiss]). The usage of proper names helps to stress the relevance of cultural values in exile (Graikijos Vėjas [The Wind of Greece]). To create the insider (characters' proper names, place names) vs outsider (nameless) environment the author applies appropriate names and difference in their correlations ('Dangūs tuštėja, dangūs pildosi' ['The Skies are Emptying, the Skies are Filling up']).

L a i m u t ė A D O M A V I Č I E N Ė
Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Antakalnio g. 6
LT-10308 Vilnius
[laimute.adomaviciene@gmail.com]